

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA
K NÁVRHU ROZPOČTU OBCE NA ROK 2023 A VIACROČNÉHO ROZPOČTU
NA ROKY 2024-2025

Podľa § 18f ods.1 písm. c) zákona č. 36/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

predkladám

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Lúčky na rok 2023 a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024 – 2025. Návrh viacročného rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce Lúčky dňa 11.10.2022 v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu viacročného rozpočtu na roky 2023, 2024 a 2025 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol vyvesený na úradnej tabuli a zverejnený zákonným spôsobom. Posudzovala som zákonnosť, ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len OZ).

Legislatívnymi východiskami zostavenia rozpočtu sú zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) a zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

Pri tvorbe rozpočtu sa vychádza aj z uplatnenia príslušných ustanovení zákonov:

- č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p., na základe ktorého obec vydala všeobecne záväzné nariadenie k jednotlivým miestnym daniam,
- č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti,
- č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve,
- č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.,
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Podľa § 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, v ktorom sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k obyvateľom žijúcim na území obce, vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce je rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie zriadenej obcou. V rozpočte obce sa

uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Východiská pre zostavenie návrhu rozpočtu vychádzajú z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t.j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12. 2021 a z očakávaného plnenia príjmov a čerpania výdavkov k 31.12.2022.

V oblasti príjmov sa v návrhu rozpočtu vychádza z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2022 až 2025.

Návrh rozpočtu je predložený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Rozpočet na rozpočtový rok 2023 bude po jeho schválení obecným zastupiteľstvom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, sú obecným zastupiteľstvom brané na vedomie.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyrovnanou bilanciou príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií a hospodárenia rozpočtovej organizácie. Príjmy rozpočtovej organizácie sú plánované vo výške **64 896,00** Eur a celkové výdavky **909 032,00** Eur.

Návrh rozpočtu príjmov na rok 2023 predpokladá ich naplnenie na úroveň **1 654 521,00** Eur.

Vývoj príjmovej časti rozpočtu bez RO:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2018	1 112 036,00	1 350 919,57
2019	1 245 965,00	1 455 743,67
2020	1 367 506,00	1 545 323,38
2021	1 376 550,00	1 679 770,92
2022	1 458 637,00	očakávaná skutočnosť - 1 751 619,69
2023	návrh - 1 589 625,00	

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s navýšením bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu 2022 a so znížením oproti očakávanej skutočnosti na rok 2022. Pri kapitálových príjmov sa rozpočtuje rovnako ako v predchádzajúcom roku, avšak oproti očakávanej skutočnosti ide o mierne zvýšenie pri predaji pozemkov.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu bez RO:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet výdavkov celkom	Skutočnosť naplnenia výdavkov celkom
2018	593 615,00	751 031,69
2019	657 251,00	747 789,91
2020	743 889,00	734 755,30
2021	695 249,00	835 996,89
2022	695 249,00	očakávaná skutočnosť - 841682,31
2023	návrh - 745 489,00	

Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem **745 489,00** Eur. Výdavky rozpočtovej organizácie sú naplánované vo výške **909 032,00** Eur.

Obec zostavila prebytkový bežný rozpočet a schodkový kapitálový rozpočet. Z prebytku bežného rozpočtu budú hradené výdavkové finančné operácie - splátka úveru. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prostriedkami rezervného fondu. Celkový rozpočet príjmov a výdavkov bez finančných operácií je zostavený ako schodkový. Vo výdavkových finančných operáciách sú plánované splátky istiny úveru. Zostatok finančných operácií je prebytok.

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s navýšením bežných príjmov oproti očakávanej skutočnosti roku 2022, a to napriek skutočnosti, že daňové príjmy tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu sa na základe úpravy vládneho nariadenia, ako aj prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky sa znížia.

Vývoj bežných príjmov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet bežných príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia bežných príjmov celkom
2018	1 107 876,00	1 266 781,61
2019	1 245 015,00	1 390 144,75
2020	1 336 656,00	1 394 790,04
2021	1 303 950,00	1 459 014,89
2022	1 379 137,00	očakávaná skutočnosť - 1 522 340,89
2023	návrh - 1 490 825,00	

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby, t.j. daňami, ktoré obec vyberie od svojich občanov; ide najmä o daň z nehnuteľností, daň za ubytovanie a poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.

Daňové príjmy vždy tvorili najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce; táto skutočnosť sa nemení ani v aktuálnom roku.

Vývoj daňových príjmov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet daňových príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov celkom
2018	689 701,00	794 166,20
2019	772 360,00	849 202,86
2020	842 347,00	778 573,54
2021	763 973,00	821 642,25
2022	808 951,00	očakávaná skutočnosť - 889 497,00
2023	návrh - 865 158,00	

Uvažuje sa s rastom daňových príjmov, nárast sa očakáva najmä z výnosu dane z príjmov fyzických osôb. V návrhu rozpočtu je výnos dane z príjmov fyzických osôb rozpočtovaný v zmysle prognózy MF SR, v ktorej sa uvažuje so znížením výnosu dane z príjmu fyzických osôb o **6,1 %** oproti predpokladanej skutočnosti roku 2022. Návrh zohľadňuje nepriaznivú situáciu a predpokladaný vývoj v Slovenskej republike. V návrhu rozpočtu na roky 2024 a 2025 sa uvažuje so zvýšením výnosu dane z príjmov fyzických osôb v súlade s vládny nariadením a prognózou MF SR.

V návrhu rozpočtu príjmov z miestnych daní sa uvažuje so zvýšením oproti schválenému rozpočtu na rok 2022.

Vývoj plnenia príjmov z dane nehnuteľnosti:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet daňových príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov celkom
2018	42 471,00	44 016,09
2019	44 960,00	45 991,61
2020	46 097,00	40 601,09
2021	49 795,00	50 729,19
2022	49 685,00	očakávaná skutočnosť - 48 860,00
2023	návrh - 59 250,00	

Pri dani z nehnuteľností v návrhu rozpočtu sa uvažuje s nárastom a to pri dani zo stavieb oproti schválenému rozpočtu roku 2022.

Pri navrhovanom rozpočte príjmov z ostatných miestnych daní (daň za psa, nevýherné hracie prístroje, ubytovanie, užívanie verejného priestranstva, komunálne odpady a drobné stavebné odpady) sa uvažuje s jeho zvýšením o **11,59 %** oproti schválenému rozpočtu na rok 2022. Vo viacročnom rozpočte týchto príjmov na nasledujúce dva roky sa uvažuje s ich vývojom, t.j. so zvýšením výnosu týchto poplatkov a to najmä za ubytovanie a za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Nedaňové príjmy

Návrh rozpočtu nedaňových príjmov na rok 2023 uvažuje s poklesom oproti minuloročnému rozpočtu. S poklesom sa uvažuje pri príjmoch z iných nedaňových príjmoch. Oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2022 sa v návrhu rozpočtu na rok 2023 uvažuje s nárastom nedaňových príjmov najmä pri zvýšených poplatkoch a platiab za predaj výrobkov, tovarov a služieb.

Sú to príjmy vyberané v zmysle platných všeobecne záväzných predpisov a uzatvorených zmlúv o poskytovaní služby.

Granty a transfery

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú poskytované obci z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo ŠR v celkovej rozpočtovej výške **519 151,00 Eur**. Ostatné transfery a granty budú do rozpočtu zaradené v súlade s osobitným predpisom po ich pripísaní na účet obce a po doručení rozhodnutí oprávnených orgánov.

Medzi najvýznamnejší príjmový transfer zo štátneho rozpočtu je príjem na školstvo vo výške **508 421,00 Eur**.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV

Obec v návrhu rozpočtu rozpočtuje plnenie kapitálových príjmov len vo výške **500,00 Eur**, v tom je naplánovaný len príjem z predaja pozemkov.

Vývoj kapitálových príjmov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet kapitálových príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia kapitálových príjmov celkom
2018	4 160,00	5 215,00
2019	950,00	15 773,00
2020	500,00	795,00
2021	500,00	450,00
2022	500,00	očakávaná skutočnosť - 275,00
2023	návrh - 500,00	

PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Pre rok 2023 sa uvažuje s príjmami z finančných operácií vo výške **98 300,00 EUR**. Táto čiastka je tvorená z prevodu prostriedkov z predchádzajúcich rokov ZŠ a z prevodu prostriedkov z rezervného fondu obce.

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje so znížením rozpočtu bežných výdavkov o **1,37 %** oproti očakávanej skutočnosti roku 2022 a o **2,15 %** oproti schválenému rozpočtu na rok 2022.

Vývoj bežných výdavkov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet bežných výdavkov celkom	Skutočnosť naplnenia bežných výdavkov celkom
2018	542 646,00	607 574,94
2019	600 417,00	630 495,95
2020	680 601,00	615 159,66
2021	608 815,00	626 643,79
2022	640 960,00	očakávaná skutočnosť - 635 866,71
2023	návrh - 627 174,00	

Návrh rozpočtu bežných výdavkov obce je rozpísaný na hlavnú kategóriu, kategóriu, položku a podpoložku podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý uvádza povinnosť predkladať rozpočet minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie.

Vzhľadom na skutočnosť, že obec musí k vykazovaným výdavkom vo finančných výkazoch vždy stanoviť kód funkčnej klasifikácie – COFOG, musí zostavovať rozpočet až na úrovni triedy, čo je v návrhu rozpočtu splnené.

Výdavky na financovanie rozpočtovej organizácie ZŠ s MŠ:

Údaje sú uvádzané v eurách:

	Schválený rozpočet	Očakávaná skutočnosť	Návrh rozpočtu
ZŠ s MŠ	771 614,00	877 058,00	909 032,00

Transfery rozpočtovej organizácii – škole sa rozpočtujú na základe návrhu VZN o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení zriadených na území obce (originálne kompetencie), ako aj očakávaného rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva. Výdavky na školstvo sú závislé od príjmov, t.j. transferov zo štátneho rozpočtu; je pravdepodobné, že výdavky na ZŠ s MŠ sa budú v priebehu roka zvyšovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Vývoj mzdových výdavkov – obec bez rozpočtovej organizácie:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť naplnenia
2018	169 340,00	186 824,45
2019	216 730,00	217 317,85
2020	234 070,00	223 984,82
2021	235 722,00	228 323,42
2022	243 685,00	očakávaná skutočnosť - 236 911,07
2023	návrh - 244 069,00	

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s navýšením nákladov, čo má súvis so zvyšovaním tarifných platov v roku 2023, ktoré vyplývajú z nariadení vlády. Úroveň plnenia rozpočtu roku 2022 je pri očakávanej skutočnosti o **2,78 %** nižšia. Návrh rozpočtu na rok 2023 neuvažuje so mzdovými výdavkami na rozvoj obce, ktoré sú kryté zo štátneho rozpočtu.

Vývoj prevádzkových výdavkov (tovary a služby) – obec bez rozpočtovej organizácie:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2018	248 198,00	315 623,30
2019	241 532,00	273 713,67
2020	295 597,00	257 716,94
2021	229 424,00	263 642,95
2022	247 404,00	očakávaná skutočnosť - 252 201,59
2023	návrh - 222 861,00	

Z vývoja prevádzkových nákladov je vidieť prekročenie prevádzkových nákladov pri očakávanej skutočnosti na rok 2022 oproti schválenému rozpočtu o **1,94 %**. V návrhu rozpočtu na rok 2023 sa uvažuje so znížením výdavkov na tovary s službami - v roku 2023 sa neplánujú folklórne slávnosti, na ktorých mala obec významnú spoluúčasť.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

Vývoj kapitálových výdavkov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet kapitálových výdavkov celkom	Skutočnosť naplnenia kapitálových výdavkov celkom
2018	21 160,00	113 647,91
2019	20 641,00	83 167,17
2020	32 850,00	89 157,19
2021	66 830,00	177 249,08
2022	43 500,00	očakávaná skutočnosť - 171 702,36
2023	návrh - 87 800,00	

V návrhu rozpočtu kapitálových výdavkov sa uvažuje s realizáciou viacerých projektov, ktoré sú konkrétne uvedené v návrhu rozpočtu, krytých z vlastných zdrojov obce, t.j. z rezervného fondu.

VÝDAVKOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií vo výške **30 515,00 EUR** sú uvedené splátky tuzemskej istiny z bankových úverov a splátky finančného prenájmu – leasing na auto.

Vo viacročnom návrhu rozpočtu sú výdavkové finančné operácie, t.j. splátky existujúcich úverov, navrhované v zmysle uzatvorených úverových zmlúv.

Obec v roku 2023 počíta s krytím výdavkových finančných operácií, t.j. splátok úverov, z prebytku bežného rozpočtu.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Navrhovaný rozpočet na rok 2023 vrátane finančných operácií je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový – plánovaný prebytok je vo výške **19 515,00 EUR**, kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový – schodok vo výške **87 300,00 EUR**. Celkovo sa uvažuje, že hospodárenie obce bude so schodkom v rozpočte, predpokladá sa schodok vo výške **67 785,00 EUR**. Rozpočet príjmov a výdavkov je zostavený ako schodkový s tým, že schodok je krytý finančnými operáciami - bilancia finančných operácií je prebytková.

C. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný ako viacročný rozpočet na roky 2023 – 2025, ktorý spĺňa základné princípy rozpočtovania.

Návrh rozpočtu bol zverejnený zákonným spôsobom – na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce dňa 11.10.2022 v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného rozpočtu na roky 2023 – 2025 konštatujem, že je zostavený v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä s príslušnými ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

.....
Ing. Michaela Juríková
hlavná kontrolórka obce